

BRALNA ZNAČKA NA PRAGU 61. POMLADI

Spoštovane mentorice, spoštovani mentorji, zavzeti spodbujevalci žlahtnega branja za Bralno značko, za nami je šestdesetletnica plemenitega poslanstva Bralne značke! Res je epidemija preprečila množično srečanje značkarjev, pesnikov, pisateljev, ilustratorjev in mentorjev; prav zato pa ni bilo nič manj slovesno v rojstnem mestu značke – na Prevaljah. Še več: ob osrednjem odboru Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS – tudi v prihodnje ga bo usmerjal pesnik in pisatelj Marko Kravos z imenitnimi sodelavci – in iznajdljivih mentorjih so se rojevale nove oblike dela z mladimi bralci in tako znova potrjujejo zagretost vseh tistih, ki lahko s knjigo vplivajo na vzgojo mladega rodu, hkrati pa se zavedamo, da nobena oblika ne more nadomestiti živega stika med bralci, pesniki, pisatelji, ilustratorji in mentorji.

Prav zato z upanjem in optimizmom gledamo na novo sezono spodbujanja branja – ne kot na preživelo obliko, pač pa še vedno v pomladi življenja.

Že dolga leta imamo navado, da izpostavimo nekatere ustvarjalce ob njihovih jubilejih in se tako simbolično zahvalimo za njihovo delo okrog Bralne značke.

Letos je vsem izbrancem skupno, da niso samo spodbujali s svojim delom, pač pa tudi orali ledino pri širjenju tega najbolj množičnega gibanja.

Na čelu je bil pisatelj **ANTON INGOLIČ** (ob 30. obletnici smrti), ki je verjetno v svojem času obiskal največ šol; njegova srečevanja so segala tudi v nekdanje republike naše skupne domovine. Najbolj je navduševal s svojimi deli: *Deček z dvema imenoma*, *Tajno društvo PGC*, *Mladost na stopnicah*, *Gimnazijka*, *Potopljena galeja*; vsa ta dela so primerna, da jih spoznajo tudi današnji bralci.

Pisateljica dr. **KRISTINA BRENKOVA*** (110-letnica rojstva) ni navdušila samo s svojim delom (*Osma dežela*, *Prva domovina*, *Deklica Delfina in lisica Zvitorepka*, *Prigode kože Kunigunde*, *Srečanja z umetniki*, *Bežna srečanja*, *Obdarovanja* ...) ali kot Prežihova kurirka (*Kruh upanja*), prevajalka (Astrid Lindgren: *Pika Nogavička*), pač pa se je izkazala kot imenitna urednica mladinskega programa in pripomogla, da so bile knjige opremljene z vrhunskimi ilustracijami. Njeno načelo je bilo: Za mlade je dobro le najboljše!

* **Bralnospodbujevalna akcija** [Glasba besed Kristine Brenkove in besede o glasbi: 110 kakovostnih bralnih predlogov](#) vabi k branju s 110 knjigami, ki so še vedno aktualne, zimzelene in vredne branja in kličejo h »glasbi besed« Kristine Brenkove« in k »besedam o glasbi«.

Živ je spomin na **JOŽETA ŠMITA** (ob stoletnici rojstva); bil je pesnik (*Pol za šalo, pol za res*, *Ježek se ženi*, *Dedek ježek in Minibaba*), prevajalec, zelo pa se je vtisnil v spomin kot priljubljen urednik Cicibana.

Pisateljica **ELA PEROCI** je tudi ob stoletnici rojstva ohranila naziv najboljše pravljicarke; njena dela še danes doživljajo ponovne izdaje (*Moj dežnik je lahko balon*, *Muca copatarica*, *Za lahko noč*, *Tacek*, *Stolp iz voščilnic*, *Nina v čudežni deželi* ...) Dvakrat je dobila Levstikovo nagrado in med redkimi pisatelji tudi nagrado Prešernovega sklada.

Čeprav bo v oktobru minilo že deset let od njegove smrti, je pesnik **TONE PAVČEK** še vedno živ med nami, saj so njegova dela izšla tudi po smrti. Poglejmo jih samo nekaj: *Juri Muri v Afriki*, *Polž pred nebotičnikom*, *Čenčarija*, *Prave (in neprave) pesmi*, *Majhen dober dan*, *Majnice*, *fulaste pesmi*, *Deček gre za soncem*, *Juri Muri drugič v Afriki*, *S črko čez Krko* ... Izkazal se je tudi kot odličen prevajalec in urednik.

Ob 90-letnici rojstva se spominjamo iznajdljivega karikaturista in urednika **BOŽA KOSA**; verjetno ni šole, ki je ne bi obiskal in pričaral svoje junake, kot sta na primer *Kavboj Pikec in Rdeča pesa*. Ustvaril je likovno podobo za številne knjige (Branka Jurca: *Uhač in njegova družina*, *Vohljači in prepovedane skrivnosti*, *Rodiš se samo enkrat*, *Špelin dnevnik*. Njegova je tudi *Pika Nogavička* Astrid Lindgren ...).

Pisateljica **BERTA GOLOB**, bližajoča se 90-letnici rojstva, se številnim bralcem ni predstavljala samo s svojim delom (*Sovražim vas*, *Skrinja iz babičine bale*, *Šolske razglednice*, *Jezikovni vozli*, *Dežela Slovničarija* ...), pač pa je obogatila zgodovino Bralne značke s strokovnimi nasveti, mentorjem pa so nadvse prav prišli njeni priročniki *Znani obrazi*, *Srce ustvarja*, *roka piše*, *Do zvezd in nazaj* ...

Svet je skozi humor lepši ...

Pisatelj **MIHA MATE** (ob 80-letnici rojstva) je s svojim pristnim ribniškim humorjem nasmejal mlade bralce po vsej Sloveniji (*Leskova mladost*, *Pobegle kolebnice*, *Bosopeta družina*, *Kurja vojska*, *Babica v supergah*, *Smeh in solze moje doline*); bil je tudi uspešen prevajalec in urednik, nadvse pa je zaslužen za širitev Bralne značke na Tržaškem.

MARIJA LUCIJA STUPICA je bila prva ilustratorka, ki je razstavljal v Bologni; spominjamo se je ob 20-letnici prezgodnje smrti. V njenem rodu so sama imenitna imena: Gabrijel Stupica, Marlenka Stupica in zdaj še Lucijina hčerka Hana.

O sebi je zapisala: "*Razlogov, da ilustriran knjige, je več. Najvažnejši je verjetno ta, da sem ohranila veliko 'otročkega' v sebi in da to otroškost varujem: nikakor ne želim postati popolnoma odrasel človek brez fantazije, pravljicnih sanj, brez strahu ...*"

Še to, spoštovane mentorice, spoštovani mentorji, skrbno spremljajte [nagrade](#), ki jih med letom dobijo pesniki, pisatelji in ilustratorji; verjetno ni večjega užitka, kot je srečanje z nagrajenim umetnikom!

Jože Zupan, starosta Bralne značke